

Ej sekretess

BESLUT

Datum	Diarienummer	Ärendetyp
2022-10-28	22FMV6334-7	3.2
	Dokumentnummer	Sida
		1(6)

Försvarmakten

Er referens

LEDS PLANEK

Ert datum

2022-10-04

Er beteckning

FM2022-19979:6

FMV:s yttrande avseende Försvarmaktens underlag för fortsatta politiska ställningstaganden

Yttrande

FMV bedömer att Försvarmaktens underlag för fortsatta politiska ställningstaganden är genomförbart. Denna bedömning är baserad på Försvarmaktens underlag daterat 2022-10-26.

Försvarmaktens underlag för fortsatta politiska ställningstaganden, inklusive underliggande dokumentation, innefattar en betydande utökning avseende anskaffning av materiel. Det är tydligt att Försvarmaktens underlag för att realisera de av regeringen angivna planeringsramarna i närtid, till stor del handlar om en materiell förmågetillväxt. Av den anledningen ser FMV behov av att ytterligare förbättra samt effektivisera processer och arbetssätt mellan FMV och Försvarmakten för leveranser i tid.

FMV utgår från att en ökad precisering av det materiella innehållet sker vartefter i kommande planering mellan myndigheterna, såsom i budgetunderlaget för 2024. FMV kommer att återkomma i budgetunderlaget för 2024 i de fall nya områden tillkommer som myndigheten nu inte har haft möjlighet att ta ställning till.

I enlighet med regeringens uppdrag till Försvarmakten ska berörda myndigheter, däribland FMV, i sina respektive yttranden beskriva eventuella konsekvenser och förutsättningar för verksamheten i övrigt med anledning av uppdraget, vilka redovisas nedan.

Förutsättningar för genomförbarhet

FMV vill framhålla ett antal områden som myndigheten anser är viktiga förutsättningar för att tillväxten ska vara genomförbar.

Styrning och uppföljning

FMV delar Försvarmaktens bedömning om att anslagstilldelning för militära utgifter i fast prisläge bör fastställas i samband med försvarsbeslut genom tioåriga ekonomiska planeringsramar. Omräkning behöver ske utifrån fastställt index för att kompensera för prisutveckling. FMV bedömer att denna modell för anslagstilldelning är mest lämplig. Detta ger bättre långsiktigt stabila planeringsförutsättningar, vilket är viktigt då FMV har ett stort antal materielprojekt med bindande avtal som löper över långa perioder.

FMV

Försvarets materielverk

115 88 Stockholm

Besöksadress: Banérgatan 62

Tel: 08-782 40 00

Fax: 08-667 57 99

registrator@fmv.se

www.fmv.se

Org.nr: 202100-0340

VAT nr: SE202100-0340-01

Ej sekretess

BESLUT

Datum	Diarienummer	Ärendetyp
2022-10-28	22FMV6334-7	3.2
	Dokumentnummer	Sida
		2(6)

FMV är dimensionerat för att i första hand stödja Försvarmakten i den förmågeuppbyggnad som nu sker inom det militära försvaret. Det innebär att de uppdrag som FMV får utöver de som erhålls från Försvarmakten kommer att påverka den verksamhet som FMV bedriver för att stödja Försvarmaktens förmågeutveckling. Av den anledningen anser FMV att det krävs särskilda överväganden innan myndigheten kan ta sig an fler uppgifter utöver de som står i myndighetens instruktion även om de skulle vara finansierade.

FMV delar Försvarmaktens bedömning att verksamhetsanpassning av styrning och uppföljning bör ske utifrån att myndigheterna ska ges bästa möjliga förutsättningar för att säkerställa genomförandet av de beslut som fattas. FMV har fortsatt behov av ökad flexibilitet för att kunna optimera anskaffningen och anpassa verksamheten utifrån det försämrade omvärldsläget. En del i detta bör vara att även framgent tilldela försvarsmyndigheterna möjlighet till anslagssparande och anslagskredit i nivå med det som gäller för innevarande år. En sådan flexibilitet medger större möjligheter att över tid upparbeta tilldelade anslag enligt beslutad investeringsplan. FMV kommer av den anledningen hemställa till regeringen om anslagskredit om 10 procent och anslagssparande för anslag 1:3.1, 1:11.4 och 1:11.5. FMV hemställer också om att slå samman anslagspost 1:11.4 och 1:11.5 i syfte att skapa ökad flexibilitet och möjlighet att effektivisera verksamheten och därmed stärka leveransförmågan.

FMV delar även Försvarmaktens uppfattning om att riksdagens och regeringens beslutsfattande bör fokuseras på centrala strategiska vägvalsfrågor. Delegerade beslutsmandat bör ske inom flera områden för att säkerställa att rätt beslut fattas på rätt nivå. FMV anser att detta förhållande även gäller inom myndigheten men också mellan Försvarmakten och FMV.

FMV har under 2021 tagit fram indikatorer som visar myndighetens leveransförmåga och beställningsförmåga. Dessa, tillsammans med en utvecklad redovisning av värdeöverföring, kundnöjdhet och analys av anslagsförbrukning kommer att ge myndigheten samt regering och riksdag en god uppfattning om myndighetens resultat och effektivitet.

Effektiva processer och arbetsätt för leverans i tid

FMV bedömer att det inte enbart räcker med en väl fungerande styrning och uppföljning för att FMV ska kunna leverera materiel i tid. Därtill krävs effektiva och ändamålsenliga processer och arbetsätt inom FMV, men även mellan FMV och Försvarmakten, för att klara den materiella förmågetillväxten och tillväxten inom det vidmakthåll som planeras i Försvarmaktens underlag. Det är av största vikt att myndigheterna, tillsammans, genomför ett gemensamt arbete syftandes till att effektivisera, korta ledtider, öka förutsägbarhet och skapa långsiktighet. Om myndigheterna inte lyckas effektivisera arbetsätt m.m. bedömer FMV att genomförandet av verksamhet inom vidmakthållande (anslagspost 1:1.3) inte är förenlig med att realisera de föreslagna volymerna inom anskaffning av materiel (anslagspost 1:3.1).

Ej sekretess

BESLUT

Datum	Diarienummer	Ärendetyp
2022-10-28	22FMV6334-7	3.2
	Dokumentnummer	Sida
		3(6)

Nedan listas några exempel på vad FMV anser behöver genomföras snarast efter inlämning av Försvarmaktens underlag den 1 november 2022.

- Minimera antal nationella särkrav vid anskaffning av försvarsmateriel. FMV bedömer att en stor del av den materiel som planeras att anskaffas på kort till medellång sikt, innan år 2030, behöver anskaffas från redan färdigutvecklad materiel.
- Fortsätt utveckla arbetet med investeringsplaneringen för anskaffning av försvarsmateriel i syfte att skapa en mer effektiv process. En del av detta är att renodla gränssnittet mellan FMV och Försvarmakten och nya arbetssätt behöver etableras i båda myndigheterna.
- Arbetet med processer och dokumentation för leveranser från industrin och överlämning till Försvarmakten behöver också utvecklas på motsvarande sätt som arbetet med investeringsplaneringen.
- Inom vidmakthåll är nuvarande arbetsmetoder och uppgiftsfördelning mellan myndigheterna ineffektiv och bidrar till långa beredningstider. Myndigheterna behöver se över hur uppdrag utformas och ansvar delegeras. FMV vill betona att det myndigheten ser för närvarande är en utveckling inom ramen för nuvarande ansvarsfördelning.
- För att effektivisera processen avseende materielbeslut anser FMV, i likhet med Försvarmakten, att beloppsgränsen för bemyndigande avseende ekonomiska åtaganden bör höjas från 200 mnkr till 1000 mnkr.
- Gällande regelverk, där FMV måste inhämta samråd från Försvarmakten innan säkerhetsskyddad upphandling (SUA) kan genomföras, behöver ses över. Nuvarande hantering ger orimligt långa ledtider inför en upphandling, vilket har skapat stora förseningar i materieförsörjningsprocessen. En alternativ modell för erforderlig bedömning och kontroll av SUA måste utvecklas mellan myndigheterna. Detta kräver sannolikt att bägge myndigheterna hemställer hos regeringen om förändring av gällande regelverk.

Successiva beslut och fortsatt planering

Beställningar till FMV behöver läggas i tid för att säkerställa att den föreslagna materiella tillväxten kan ske. FMV har i tidigare underlag, så som yttrandet i april (22FMV1982-5:2) och det kompletterande budgetunderlaget för 2023, beskrivit myndighetens behov av successiva beslut redan från och med 2023. FMV har av den anledningen kommunicerat med Försvarmakten vilka beslut och när i tiden dessa behöver fattas.

I samband med fortsatt planering och framtagning av investeringsplaner vill FMV betona att de myndighetsgemensamt framtagna definitionerna och kriterier för fördelning av objekt och uppdrag på anslagsposter även framgent behöver användas.

För att kunna genomföra anskaffningar inom anslagspost 1:3.1 i enlighet med Försvarmaktens underlag behöver FMV genomföra förberedande arbete tidigt i materielanskaffningsprocessen, exempelvis FoT, utveckling av koncept, kravarbete och offertberedningar. Det är då nödvändigt med en fortsatt nära samverkan mellan Försvarmakten och FMV i arbetet med detta. FMV betonar i detta sammanhang att det, i det fortsatta arbetet, är viktigt att det avsätts tillräckliga resurser för såväl teknikutveckling (T) som ett balanserat demonstratorprogram (D), vilka stödjer den materiella tillväxten.

Ej sekretess

BESLUT

Datum	Diarienummer	Ärendetyp
2022-10-28	22FMV6334-7	3.2
	Dokumentnummer	Sida
		4(6)

FMV bedömer att en viktig aspekt för att lyckas med efterfrågad materiell tillväxt är att det finns erforderliga medel för investeringar i system för verifiering och validering av materiel (ap 1:3.1). Behovet behöver dialogiseras mellan myndigheterna i samband med den fortsatta planeringen.

Producerbarhet och realiserbarhet hos industrin

FMV bedömer att en ökad upphandlingsverksamhet av försvarsmateriel, såväl inhemsk som utländsk, innebär större konkurrens om försvarsindustrins tillgängliga kapacitet. FMV ser att det finns behov av att samverka och optimera efterfrågad produktion med andra länder i syfte att industrin ska kunna hantera den volym av materiel som efterfrågas. Även detta visar på behovet av att erhålla tidiga beslut, med början redan första halvåret 2023, i syfte att säkerställa produktionskapacitet vid industrin för svenskt behov.

I samband med kommande planering och realisering av Försvarsmaktens underlag behöver det beaktas att det finns utmaningar med de globala försörjningskedjorna till följd av covid-19 pandemin och det pågående kriget i Ukraina. Exempelvis råder det brist på såväl halvledare som råvaror av olika slag (kisel, aluminium, bomull m.m.) och det sker samtidigt en stor ökning av drivmedels- och elpriser såväl i Sverige som globalt. Dessutom finns stora utmaningar inom transportområdet med brist på transporter, containrar och lock down i vissa hamnar etc.

Vad gäller försörjningstrygghet behöver FMV, redan i initialskedet av anskaffningen, få en tydlig kravställning och avdelad ekonomi från Försvarsmakten, för att kravställning till leverantör inte ska försvåras eller fördras.

Konsekvenser för FMV

För att FMV ska klara av den ytterligare materiella förmågetillväxten, inklusive tillväxten inom vidmakthåll, som planeras i Försvarsmaktens underlag, behöver myndigheten en personell tillväxt från och med 2023. Initialt kommer den personella tillväxten främst hantera ökning av materielanskaffningar på anslagspost 1:3.1, vilket innebär att myndigheten i stort kommer vidmakthålla dagens nivå av verksamheten för övriga materiella anslagsposter 1:1.3 och 1:3.2. FMV:s bedömning är att de ökade nivåerna på anslagsposterna 1:1.3 och 1:3.2 längre fram i perioden kommer medföra ökat personalbehov vid FMV om Försvarsmakten beställer motsvarande dagens andel av dessa anslagsposter även framgent. FMV kommer att balansera de ökade personella behoven på 1:1.3 och 1:3.2 med resurser på 1:3.1.

Enligt FMV är det de interna personella resurserna som är gränssättande för myndighetens kapacitet att genomföra materielanskaffning m.m. till Försvarsmakten. Målsättningen om tillväxt på cirka 700 årsarbetskrafter under 2023-2027 innebär de facto ett krav på ökad effektivitet i verksamheten, de administrativa kostnaderna minskar i förhållandet till kostnaderna för anskaffning och vidmakthållande. En slutsats av detta är att FMV och Försvarsmakten kontinuerligt kommer att behöva granska och ifrågasätta egen verksamhet i syfte att optimera resursnyttjandet. Att kontinuerligt effektivisera är och kommer fortsätta att vara en integrerad del i den ordinarie verksamheten.

En skillnad mot tidigare redovisning i april, FMV:s yttrande avseende Försvarsmaktens förslag att föreslå anslagsökningar för det militära försvaret, 22FMV1982-5:1 av 2022-04-06, är att nivån på 1:11.4 nu beräknats utifrån Försvarsmaktens förslag till materielanskaffningar och vilket behov av personal detta medför för FMV. Därefter har FMV gjort en bedömning om personalen är möjlig att rekrytera i rätt tid och på rätt plats, vilket har påverkat den slutliga beräkningen av framtida

Ej sekretess

BESLUT

Datum	Diarienummer	Ärendetyp
2022-10-28	22FMV6334-7	3.2
	Dokumentnummer	Sida
		5(6)

personalkostnader. Detta innebär att 1:11.4 inte är beräknad genom schablonmetod om 5 procent av anslagspost 1:3.1 som i underlaget från april. FMV anser att myndighetens tillväxtplanering behöver vara iterativ och har, liksom Försvarmakten, ett behov av att regeringen säkerställer att myndigheten har tillräckliga mandat att hantera justeringar i planeringen.

FMV har i tidigare underlag också kommunicerat att myndigheten behöver ytterligare medel för beredskap och ökad robusthet avseende IT-system. Myndighetens behov av anslagsnivå innebär alltså inte enbart en personell förstärkning.

Kompetensförsörjning

För att FMV ska lyckas med den planerade personaltillväxten behöver myndigheten aktivt arbeta med att attrahera, rekrytera, utbilda och behålla personal. Detta i en period då det fortfarande råder stor konkurrens på arbetsmarknaden, inte minst inom försvarsområdet, samtidigt som myndigheten ser framför sig naturliga avgångar genom pensioneringar och avslutade anställningar.

Konsekvenser och förutsättningar för FMV i och med ett svenskt Nato-medlemskap

FMV har getts möjlighet att inkomma med yttrande vad gäller eventuella konsekvenser och förutsättningar för verksamheten i övrigt med anledning av det kompletterande uppdraget till Försvarmakten med anledning av Sveriges ansökan om medlemskap i Nato.

Ett svenskt Nato-medlemskap skapar nya möjligheter men leder också till behov av nya eller förändrade uppgifter med i flera fall ökande resursbehov som följd. Exempel på verksamhet inom FMV som påverkas av ett svenskt Nato-medlemskap är FMV:s uppdrag gällande standardisering, design och systems engineering, exportkontroll med Government Quality Assurance (GQA), FMV:s arbete inom hållbarhet samt inom säkerhetsskyddsområdet. Nato:s innovationsinitiativ kan bli tillgängligt även för Sverige vilket kan påverka FMV.

Frågor kvarstår kring hur processer för, och hantering av, signalskyddsmateriel och kryptonycklar påverkas samt om, och i så fall hur, nationella krav på säkerhetsskydd behöver anpassas till Nato:s motsvarande krav. Behov finns sannolikt av att utöka FMV:s IT-infrastruktur med vissa IT-system.

En mer detaljerad redovisning av konsekvenser och förutsättningar för FMV i och med ett svenskt Nato-medlemskap redogörs för i FMV:s rapport "Konsekvenser för FMV av ett svenskt Nato-medlemskap". Rapporten skickas separat till Regeringskansliet (Försvarsdepartementet) av FMV i november 2022.

Ärendet

Regeringen har den 19 maj 2022 beslutat att ge Försvarmakten i uppdrag att planera för att anslagen till det militära försvaret når två procent av bruttonationalprodukt (BNP) senast år 2028. Försvarmakten ska analysera hur förslagen påverkar Försvarmaktens förmåga att lösa myndighetens huvuduppgift att försvara Sverige mot ett väpnat angrepp.

Uppdraget ska genomföras i samverkan med Försvarets materielverk, Fortifikationsverket, Försvarets radioanstalt, Totalförsvarets forskningsinstitut, Totalförsvarets plikt- och provningsverk, Försvarets högskolan samt övriga berörda myndigheter. Försvarets materielverk,

Ej sekretess

BESLUT

Datum	Diarienummer	Ärendetyp
2022-10-28	22FMV6334-7	3.2
	Dokumentnummer	Sida
		6(6)

Fortifikationsverket, Försvarets radioanstalt, Totalförsvarets forskningsinstitut, Plikt- och prövningsverket och Försvårshögskolan ska inkomma med ett yttrande vad gäller genomförbarheten och finansiering av förslagen.

Vidare ska myndigheterna i sina respektive yttranden beskriva eventuella konsekvenser och förutsättningar för verksamheten i övrigt med anledning av uppdraget.

I den slutliga beredningen av detta beslut har överdirektör Eva Hagwall, ekonomidirektör Henrik Gaunitz, rådgivare Fredrik Norrby, chefscontroller Robert Larsson, chefsingenjör Magnus Larsson, rådgivare Vanessa Bonsib samt chefen Ledningsstaben Mikael Frisell deltagit, varav den sistnämnde som föredragande.

Försvarets materielverk

Göran Mårtensson
Generaldirektör

Mikael Frisell
Chef Ledningsstab

Sändlista

Försvarsmakten   HKV LEDS PLANEK

Kopia
Regeringen (Försvårdepartementet)

Kopia till (internt FMV)

GD
ÖD
Ledstab
Ekstab
Jurstab
IT-stab
HR&Kom
Armé
Marin
Flyg
LedM
Log
T&E
M&I

Arkiv